

HAYVANLARDA KIŞ UYKUSU VE UYUŞUKLUK

Geceleri etkin olan kirpiller için ise kış uykusu vazgeçilmezdir. Çevre sıcaklığının 4 °C'nin altına düştüğü zaman kış uykusuna yatan kirpiller, 15 dakikadan daha fazla nefes almadan hayatta kalabilirler. Kış uykusuna yatan canlıların oldukça sıra dışı koşullarda hayatta kaldıkları gözlemlenmiştir. Ancak normal uyku esnasında yalnızca 3-5 dakika nefessiz yaşayabilir.

Yarasalar ise uyuşukluk dönemine girdiklerinde vücut sıcaklıklarını 6-30 °C'ye kadar düşürebilir ve enerji harcamalarını %50 ila %99 arasında azaltabilirler. Küçük yarasaların yaklaşık %97'si uyuşukluğa girer. Tropik yarasalar avlanmak ile geçirdikleri zamanı azaltmak ve böylece de kendilerinin av olması şansını azaltmak için uyuşukluğa girebilirler. Bazı yarasalar yaz aylarında serin kalmak için yüksek sıcaklıklar sırasında uyur duruma geçerler.

Ayrıca balıkların da kış uykusuna yattığını biliyor muydunuz? Siyak kayalık balığı, karanlık Antarktika kışlarında metabolik etkinliğini üçte iki oranında azaltarak zaman zaman denizin dibindeki bir çukurda günlerce süren bir uykuya dalar. Hatta bazı alabalık türleri aynı kurbaçalarda olduğu gibi tamamen donup tekrar hayata dönebilirler. Ancak yine de yarı bilinçli ya da bilinçsiz çevresel etmenlere tepki vermeye devam ederler.

Adı:

Soyadı:

Numarası:

OKUMA ANLAMA

4.
SINIF

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

Metnin konusu nedir?

Metnin ana fikri nedir?

Soru 1: Kirpiler hangi çevre sıcaklığında kış uykusuna yatarlar?

Soru 2: Kış uykusuna yatan bir kirpi ile normal uyuyan bir kirpi arasındaki nefes alma farkı nedir?

Soru 3: Yarasalar uyuşukluk döneminde enerji harcamalarını ne kadar azaltabilirler?

Soru 4: Tropik yarasaların uyuşukluğa girmesinin temel sebebi nedir?

Soru 5: Bazı yarasalar neden yaz aylarında da uyur duruma geçerler?

Soru 6: Siyah kayalık balığı kış mevsimini nerede ve nasıl geçirir?

Soru 7: Alabalık türlerinin kurbağalarla benzerlik gösteren şaşırtıcı özelliği nedir?

Soru 8: Kış uykusuna yatan canlılar uykudayken dış dünyaya karşı tamamen duyarsız mıdır?

CEVAPLAR:

Adı:

Soyadı:

Numarası:

OKUMA ANLAMA

4.
SINIF

Metnin Konusu: Farklı hayvan türlerinin (kirpi, yarası, balık) kış uykusu ve uyuşukluk dönemlerindeki sıra dışı hayatta kalma özellikleri.

Metnin Ana Fikri: Doğadaki birçok canlı, zorlu kış şartlarında hayatta kalabilmek için enerji harcamalarını mucizevi bir şekilde düşürerek uykuda veya uyuşukluk halinde zaman geçirir.

Soru 1: Kirpiler hangi çevre sıcaklığında kış uykusuna yatarlar?

Cevap: Çevre sıcaklığı 4°C 'nin altına düştüğü zaman yatarlar.

Soru 2: Kış uykusuna yatan bir kirpi ile normal uyuyan bir kirpi arasındaki nefes alma farkı nedir?

Cevap: Kış uykusundaki kirpi 15 dakikadan fazla nefessiz kalabilirken, normal uykuda bu süre sadece 3-5 dakikadır.

Soru 3: Yarasalar uyuşukluk döneminde enerji harcamalarını ne kadar azaltabilirler?

Cevap: Enerji harcamalarını 50% ile 99% arasında azaltabilirler.

Soru 4: Tropik yarasaların uyuşukluğa girmesinin temel sebebi nedir?

Cevap: Avlanma zamanını azaltarak kendilerinin av olma riskini düşürmek için uyuşukluğa girerler.

Soru 5: Bazı yarasalar neden yaz aylarında da uyur duruma geçerler?

Cevap: Yüksek sıcaklıklarda serin kalabilmek için uyur duruma geçerler.

Soru 6: Siyah kayalık balığı kış mevsimini nerede ve nasıl geçirir?

Cevap: Antarktika kışlarında metabolik etkinliğini azaltarak denizin dibindeki bir çukurda günlerce uyuyarak geçirir.

Soru 7: Alabalık türlerinin kurbağalarla benzerlik gösteren şaşırtıcı özelliği nedir?

Cevap: Tamamen donup sonra tekrar hayata dönebilmeleridir.

Soru 8: Kış uykusuna yatan canlılar uykudayken dış dünyaya karşı tamamen duyarsız mıdır?

Cevap: Hayır, yarı bilinçli ya da bilinçsiz şekilde çevresel etmenlere tepki vermeye devam ederler.